

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Obchodná fakulta

Evidenčné číslo: 102006/B/2022/36124048427465988

**PRÁVNA ÚPRAVA VIAZANEJ ŽIVNOSTI
PREVÁDZKOVANIE CESTOVNEJ KANCELÁRIE**

Bakalárska práca

2022

Monika Kochajdová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Obchodná fakulta

**PRÁVNA ÚPRAVA VIAZANEJ ŽIVNOSTI
PREVÁDZKOVANIE CESTOVNEJ KANCELÁRIE**

Bakalárska práca

Študijný program: podnikanie v cestovnom ruchu a službách
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: katedra obchodného práva
Vedúci záverečnej práce: JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M.

Bratislava 2022

Monika Kochajdová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne s uvedením všetkej použitej literatúry.

Dátum:

.....

Monika Kochajdová

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcela pod'akovať vedúcej bakalárskej práce, pani JUDr. Slezákovej, PhD., LL.M. za jej odborné vedenie, ochotu a pomoc pri písaní záverečnej práce.

Dátum:

.....

Monika Kochajdová

ABSTRAKT

KOCHAJDOVÁ, Monika: *Právna úprava viazanej živnosti prevádzkovanie cestovnej kancelárie*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra obchodného práva. – Vedúca záverečnej práce: JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M. – Bratislava: OF EU, 2022, 47 s.

Predmetná záverečná práca je vypracovaná na tému Právna úprava viazanej živnosti prevádzkovanie cestovnej kancelárie. Cieľom záverečnej práce bol opis a analýza platnej právnej úpravy regulujúcej prevádzkovanie cestovnej kancelárie. Podľa zozbieraných odpovedí od opýtaných cestovných kancelárií sme sa snažili zistiť ich súčasnú podnikateľskú situáciu a tiež to, ako vnímajú platnú právnu úpravu. Práca je rozdelená na 4 kapitoly a obsahuje 10 grafov, 4 tabuľky, 2 obrázky a 1 prílohu. V prvej kapitole sa zaoberáme teoretickými poznatkami týkajúcimi sa živnostenského podnikania, prevádzkovania cestovnej kancelárie, či povinnosťami cestovnej kancelárie. Druhá kapitola je zameraná na vymedzenie hlavného cieľa a čiastkových cieľov. V tretej kapitole sú spracované metódy, ktoré sme využili na dosiahnutie hlavného cieľa. Štvrtá kapitola je poslednou kapitolou v záverečnej práci a zahŕňa výsledky z vykonaného dotazníkového prieskumu, taktiež zodpovedanie hypotéz, ako aj návrhy a odporúčania. Výsledkom práce sú návrhy pre podnikanie cestovných kancelárií v súčasnosti a tiež návrhy k právnej úprave, ktoré sa týkajú danej problematiky.

Kľúčové slová: živnostenské podnikanie, živnosť, zákon, cestovná kancelária, prevádzkovanie cestovnej kancelárie

ABSTRACT

KOCHAJDOVÁ, Monika: *The regulation of the travel agency*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of Commerce; Department of Commercial Law. – Head of final work: JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M. – Bratislava: OF EU, 2022, 47 pp.

The final work in question is drawn up on the subject regulation of the travel agency. The aim of the final work was to describe and analysis the valid legal legislation regulating the operation of the travel agency. According to the collected responses from the travel agencies asked, we tried to find out their current business situation and also how they perceive the legislation in force. The work is divided into 4 chapters and contains 10 graphs, 4 tables, 2 images and 1 annex. In the first chapter, we deal with theoretical knowledge related to business, operation of a travel agency or obligations of a travel agency. Chapter 2 aims at defining the headline target and milestones. The third chapter elaborates on the methods that we have used to achieve the main objective. Chapter 4 is the last chapter in the final work and includes the results of the questionnaire survey carried out, as well as the answering of hypotheses, proposals, and recommendations. As a result of the work, proposals for the business of travel agencies at present, as well as proposals for legislation on the subject.

Key words: trade business, trade, law, travel agency, regulation of travel agency

OBSAH

ZOZNAM GRAFOV, TABULIEK A OBRÁZKOV	8
ZOZNAM SKRATIEK	9
ÚVOD.....	10
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY	11
1.1 Živnostenské podnikanie.....	12
1.2 Cestovná kancelária	19
1.3 Podnikanie v cestovnom ruchu	23
1.4 Právne aspekty prevádzkovania cestovnej kancelárie.....	27
2 CIEĽ PRÁCE.....	30
3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA.....	31
4 VÝSLEDKY PRÁCE A DISKUSIA.....	33
4.1 Výsledky dotazníkového prieskumu	33
4.2 Diskusia.....	40
4.3 Návrhy a odporúčania	41
ZÁVER	44
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	45

ZOZNAM GRAFOV, TABULIEK A OBRÁZKOV

Grafy:

Graf č.1: Kraje, v ktorých majú CK pobočky

Graf č. 2: Právna forma CK

Graf č. 3.: Veľkosť podniku

Graf č. 4: Zistenie záujmu o ponúkané zájazdy CK počas pandémie covid-19

Graf č. 5: Poskytnutie zmeny alebo náhrady zájazdu počas pandémie covid-19

Graf č. 6: Využitie štátnej pomoci pre CK v čase pandémie

Graf č. 7: Zrozumiteľnosť platnej právnej úpravy

Graf č. 8: Využitie zákona č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu

Graf č. 9: Informovanie klientov o ich právach a povinnostiach voči CK

Graf č. 10: Čítajú si klienti CK zmluvu o zájazde?

Tabuľky:

Tabuľka č.1 – Počet rokov praxe k dosiahnutému vzdelaniu pre viazanú živnosť

Tabuľka č.2 – Rozdiel medzi CK a CA

Tabuľka č.3 – Počet potrebných rokov praxe na prevádzkovanie CK a CA vzhľadom na získané vzdelanie

Tabuľka č. 4 – Riešenie podnikateľskej situácie CK počas pandémie covid-19

Obrázky:

Obrázok č.1 – Funkcie cestovnej kancelárie

Obrázok č.2 – Zisk cestovnej kancelárie v rokoch 2008-2020

ZOZNAM SKRATIEK

CA	Cestovná agentúra
CK	Cestovná kancelária
CR	Cestovný ruch
FO	Fyzická osoba
JKM	Jednotné kontaktné miesto
MFSR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
PO	Právnická osoba
Zákon o zájazdoch	Zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon	Zákon č. 281/2011 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov
Živnostenský zákon	Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

ÚVOD

Získanie oprávnenia na prevádzkovanie cestovnej kancelárie v podmienkach Slovenskej republiky nie je náročné. Cestovnú kanceláriu zaraďujeme medzi viazanú živnosť a pre získanie živnostenského oprávnenia potrebujeme osvedčenie o živnostenskom oprávnení. Právna úprava definuje presné podmienky, ktoré musí žiadateľ splniť, aby živnostenské oprávnenie získal.

Dôvodom pre začatie podnikania v oblasti cestovného ruchu môže byť sloboda v podnikaní spojená so záľubou v cestovaní. Prevádzkovanie cestovnej kancelárie je spojené aj so znalosťou právnej úpravy, ktorá sa týka živnostenského podnikania a je ustanovená v zákone č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. Podnikateľ je povinný poznať aj povinnosti cestovnej kancelárie, ktoré musí splniť, ak sa rozhodne prevádzkovať cestovnú kanceláriu. Medzi povinnosti cestovnej kancelárie patrí napríklad povinnosť mať uzatvorené poistenie proti úpadku alebo mať označenú prevádzkareň názvom cestovná kancelária. Povinnosti cestovných kancelárií nájdeme v zákone č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Cieľom predmetnej záverečnej práce v prvej kapitole bude definícia základných pojmov, vymedzenie znakov živnosti a druhy živnosti. Ďalej sa budeme venovať prevádzkovaniu cestovnej kancelárie, vymedzeniu pojmov cestovná kancelária, rozdielom medzi cestovnou kanceláriou a cestovnou agentúrou, povinnosťami cestovnej kancelárie a pod.

Druhá kapitola sa zaoberá hlavným cieľom a čiastkovými cieľmi. V tejto kapitole si vymedzíme hypotézy, na ktoré si zodpovieme po výsledkoch z dotazníkového prieskumu.

Tretia kapitola bude obsahovať vedecké metódy, ktoré použijeme v záverečnej práci. Uvedieme presne, kde v texte sme jednotlivé metódy využili. Táto kapitola zahŕňa tiež vedecké otázky, na ktoré si zodpovieme v dotazníkovom prieskume.

Štvrtá kapitola bude pozostávať z výsledkov práce získaných z dotazníkového prieskumu. Na základe výsledkov prieskumu si zodpovieme hypotézy a následne uvedieme odporúčania, návrhy, ktoré vyplývajú zo získaných informácií.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

Založenie živnosti v oblasti cestovného ruchu je obľúbené najmä u ľudí, ktorí majú záľubu v cestovaní a spoznávaní krajín. To môže byť dôvodom založenia cestovnej kancelárie a tak môžu svoje znalosti o daných krajinách poskytovať ostatným cestovateľom. Podmienky, ktoré musí budúci podnikateľ splniť pre založenie cestovnej kancelárie nie sú náročné. Ak podnikateľ nespĺňa počet potrebných rokov praxe a požadované dosiahnuté vzdelanie, tak tieto podmienky musí splniť príslušný zodpovedný zástupca, ktorého podnikateľ poverí na odborné riadenie živnosti.

Podnikanie v oblasti cestovného ruchu malo rastúci trend, ale od roku 2020 sa podnikateľská situácia zmenila. Za posledné dva roky zaznamenali cestovné kancelárie na Slovensku znížený záujem o ponúkané zájazdy. Cestovné kancelárie na Slovensku mali od začiatku pandémie covid-19 (od roku 2020) obrovské poklesy tržieb. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky prišli v roku 2020 o 88% zákazníkov a 87% tržieb. Cez cestovné kancelárie vycestovalo iba 51 tisíc osôb, oproti roku 2019 to bolo až 692 tisíc klientov. Tento pokles je spôsobený neustálymi zmenami v opatreniach proti šíreniu vírusu covid-19. Podnikatelia sa museli prispôsobiť týmto zmenám a správne reagovať na danú situáciu.¹

Vycestovanie s cestovnými kanceláriami bolo žiadané hlavne u rodín s deťmi, starších ľudí, pracujúcich, ktorí si chceli oddýchnuť po práci a nemali dostatok času na hľadanie vhodnej dovolenkovej destinácie, ubytovania alebo dopravy. Cestovná kancelária dokáže poskytnúť ponuku rozličných dovolení určených pre potreby daných zákazníkov.

Na negatívne následky, ktoré spôsobili obmedzenia spojené s pandemiou covid-19, reagovala vláda Slovenskej republiky tak, že prijala finančnú pomoc na zabezpečenie likvidity cestovných kancelárií. Tieto opatrenia pomohli cestovným kanceláriám aspoň mierne zvládnuť situáciu a pokryť náklady.

S cestovaním prostredníctvom cestovných kancelárií však súvisí aj znalosť právnej úpravy. Je dôležité, aby bol zákazník vopred informovaný o svojich právach voči cestovnej kancelárii, s ktorou uzatvára zmluvu o zájazde, predovšetkým v súčasnej dobe. Zákazník musí byť vopred poučený o podmienkach vrátenia uhradenej sumy za zájazd v prípade

---

¹ Štatistický úrad Slovenskej republiky 2021. Slovenské cestovné kancelárie majú za sebou najzložitejší rok svojej existencie. [online]. [cit. 12.01.22]. Dostupné na: <file:///C:/Users/42190/Downloads/Slovenske_cestovne_kancelarie_maju_za_sebou_najzlozitejsi_rok_svojej_existencie.pdf>

mimoriadnej situácie alebo o náhrade zájazdu. Prevádzkovanie cestovnej kancelárie je viazanou živnosťou a podmienky prevádzkovania živnosti sú právne vymedzené zákonom č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní a preto sa v nasledujúcej podkapitole budeme venovať problematike živnostenského podnikania na území Slovenskej republiky.

1.1 Živnostenské podnikanie

Podnikanie formou živnosti má niekoľko ročnú tradíciu a zaradujeme ho medzi najviac zastúpené formy podnikania na Slovensku. Prevádzkovanie cestovnej kancelárie zaradujeme medzi podnikanie na základe živnostenského oprávnenia.

Podnikateľské aktivity v rámci živnostenského podnikania môže fyzická (ďalej aj „FO“) alebo právnická osoba (ďalej aj „PO“) realizovať len pri dodržaní podmienok, ktoré stanovuje zákon. Tieto podmienky, ktoré musí splniť každá osoba, ktorá sa rozhodla podnikáť, nájdeme v Zákone č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej aj „živnostenský zákon“).²

Legálnu definíciu pojmu živnosť nájdeme v živnostenskom zákone v § 2. V živnostenskom zákone nájdeme aj negatívne vymedzenie živnosti, ktoré je definované v živnostenskom zákone v § 3. Pod negatívnym vymedzením živnosti rozumieme činnosti, ktoré živnosťou nie sú (napríklad notári, advokáti, zdravotnícki pracovníci).³

Podľa obchodného zákonníka je podnik súbor hmotných, osobných, ale aj nehmotných zložiek podniku. Z právneho hľadiska pod pojmom podnik chápeme hromadnú vec, ktorá je predmetom právnych vzťahov. Pod týmto rozumieme, že podnik sa môže stať predmetom exekúcie, kúpy alebo napríklad darovania.⁴

Obchodný zákonník uvádza, že podnikateľom je osoba, ktorá:⁵

- podniká v rámci živnostenského oprávnenia,
- je zapísaná v obchodnom registri,

---

² SALACHOVÁ, Bohumila. Právo v podnikaní. 2. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2012. 21s. ISBN 978-80-7418-148-1.

³ HORVAT, Matej. a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 22-23s. ISBN 978-80-571-0129-1.

⁴ VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 39 s. ISBN 978-80-8168-727-3.

⁵ KUČEROVÁ, Jana – ŠMARDOVÁ, Ľudmila. Podnikanie v cestovnom ruchu. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2016. 11 s. ISBN 978-80-8168-396-1.

- je fyzickou osobou a realizuje poľnohospodársku výrobu a zároveň je v evidencii podľa osobitného predpisu,
- realizuje podnikateľskú činnosť v rámci iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov

V § 2 živnostenského zákona je definovaný pojem pozitívneho vymedzenia živnosti a to znamená, že v živnostenskom podnikaní ide o činnosť: ⁶

- sústavnú,
- samostatnú,
- vykonávanú vo vlastnom mene,
- na vlastnú zodpovednosť,
- za účelom dosiahnutia zisku,
- za podmienok ustanovených živnostenským zákonom

Pod pojmom sústavná činnosť rozumieme pravidelnú činnosť, ktorá sa opakuje. Môžeme sem zaradiť aj činnosti, ktoré sa opakujú sezónne napríklad každoročné prevádzkovanie kúpaliska. ⁷

Samostatná činnosť odlišuje podnikanie od trvalého pracovného pomeru, tým že osoba, ktorá pracuje na trvalý pracovný pomer dostáva vopred predpísanú mzdu a pracuje v dohodnutom čase, ale podnikateľ si ustanovuje čas, kedy bude pracovať a za akú mzdu. Ďalším znakom je podnikanie vo vlastnom mene. Každý podnikateľ koná pod svojim obchodným menom, ktoré sa však líši v prípade PO i FO. Ak je živnostník fyzickou osobou, jeho podnikateľským menom bude jeho vlastné meno a priezvisko. V prípade, že ide napríklad o akciovú spoločnosť alebo o iné obchodné spoločnosti, pod názvom spoločnosti rozumieme meno, pod ktorým je zapísaná v Obchodnom registri. Pri zakladaní živnosti, musí jednotlivец brať do úvahy možné riziká sprevádzané podnikaním. Právnická alebo fyzická osoba musí dodržiavať právne predpisy a znášať zodpovednosť za všetky činnosti súvisiace s podnikaním, preto ďalší znak podnikania nazývame podnikanie na vlastnú zodpovednosť. Každé podnikanie nesie zo sebou určitú mieru rizikovosti, čo znamená, že podnikateľ musí brať na vedomie svoju plnú zodpovednosť za riadenie celého podnikania. Na začiatku podnikania nevie vopred žiadny živnostník predpovedať, ako sa

⁶ VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 73 s. ISBN 978-80-8168-727-3.

⁷ HORVAT, Matej, a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 24s. ISBN 978-80-571-0129-1.

mu bude v podnikaní dariť, preto by mal predpokladať, že sa stretne s určitými problémami.⁸ Ako príklad môžeme uviesť, že cieľová skupina klientov nebude dostatočne informovaná zo strany podnikateľa a podniku, ale aj príliš veľká konkurencia v danom odvetví.

Nasledovným znakom podnikanie je podnikateľ za účelom dosiahnutia zisku. Cieľom každej osoby zakladajúcej živnosť je samozrejme vykazovať zisk, to ale nemusí byť na začiatku podnikania jednoduché. Príkladom môže byť súčasná situácia spojená s pandemiou covid-19, kedy je pre každého podnikateľa, ktorý prevádzkuje viazanú živnosť (cestovnú kanceláriu) náročné dosahovať primeraný zisk.⁹

Všeobecné a osobitné podmienky prevádzkovania živnosti

Fyzická osoba, ktorá sa rozhodne podnikateľ na území Slovenskej republiky musí splniť všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti, ktoré sú uvedené v § 6 živnostenského zákona a týmito znakmi sú:¹⁰

- dosiahnutie veku nad 18 rokov,
- spôsobilosť na právne úkony,
- bezúhonnosť

Dosiahnutie veku nad 18 rokov znamená, že osoba musí dosiahnuť tento vek ku dňu vzniku živnostenského oprávnenia. Plnú právnu spôsobilosť má ten, kto nebol súdom zbavený spôsobilosti. Za bezúhonnú osobu sa považuje osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za trestný čin. Bezúhonnosť sa hodnotí výpisom z registra trestov.¹¹

Okrem všeobecných podmienok musí žiadateľ o živnosť splniť i osobitné podmienky prevádzkovania živnosti, ktoré nájdeme v živnostenskom zákone v § 7. Medzi tieto osobitné podmienky zaraďujeme odbornú spôsobilosť, u právnickej osoby musí tieto podmienky dodržať zodpovedný zástupca.¹²

Zodpovedný zástupca je fyzická osoba, ktorú si ustanovuje podnikateľ a je zodpovedná za prevádzkovanie živnosti na odbornej úrovni. Podmienkou je, aby mal

---

⁸ HORVAT, Matej. a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 22-26 s. ISBN 978-80-571-0129-1.

⁹ HORVAT, Matej. a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 22-26s. ISBN 978-80-571-0129-1.

¹⁰VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 76 s. ISBN 978-80-8168-727-3.

¹¹ SALACHOVÁ, Bohumila. Právo v podnikaní. 2. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2012. 25 s. ISBN 978-80-7418-148-1.

¹² HORVAT, Matej. a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 24s. ISBN 978-80-571-0129-1.

zodpovedný zástupca trvalé bydlisko na Slovensku. Podnikateľovi vzniká povinnosť ohlásiť zodpovedného zástupcu, ako aj zánik jeho funkcie príslušnému živnostenskému úradu do 15 dní. V prípade väčšieho počtu prevádzkarní si musí podnikateľ zaobstarat' pre každú prevádzkareň osobitného zodpovedného zástupcu.¹³

Bez splnenia podmienok prevádzkovania živnosti nie je možné živnosť v Slovenskej republike založiť. Tieto podmienky musia byť dodržané najneskôr v deň, kedy žiadateľ ohlasuje živnosť. Zo živnostenského zákona plynie, že živnostník musí tieto podmienky spĺňať aj počas podnikania. Pokiaľ podnikateľ počas doby podnikania podmienkam bezúhonnosti alebo spôsobilosti na právne úkony z určitých dôvodov prestane vyhovovať, živnostenský úrad musí vydať rozhodnutie o zrušení alebo pozastavení živnosti.¹⁴

Príklad ohľadom splnenia všeobecných a osobitných podmienok si uvedieme na prevádzkovaní cestovnej kancelárie. Keď sa rozhodne prevádzkovať živnosť fyzická osoba, prislúcha jej povinnosť splnenia všetkých všeobecných i osobitných podmienok. Pokiaľ ustanoví fyzická osoba zodpovedného zástupcu, tak tieto podmienky musí splniť poverený zodpovedný zástupca. Ak chce založiť cestovnú kanceláriu právnická osoba, tak vyššie spomenuté podmienky musí splniť každý člen štatutárneho orgánu daného podnikateľa. Osoba, ktorá sa rozhodne prevádzkovať živnosť nemusí spĺňať všetky všeobecné a osobitné podmienky. Môže to byť v prípade, ak táto osoba nespĺňa napríklad požadované dosiahnuté vzdelanie s dostatočnou praxou, ktorú si uvedieme v tabuľke č.3 v podkapitole č. 1.2. V takomto prípade môže podnikateľ zabezpečiť prevádzkovanie živnosti pomocou zodpovedného zástupcu a jeho úlohou je teda odborné vedenie živnosti.¹⁵

Ohlásenie živnosti

Prvým krokom k založeniu viazanej živnosti konkrétne cestovnej kancelárie je vznik živnostenského oprávnenia, s ktorým súvisí splnenie všeobecných i osobitných podmienok pre viazanú živnosť. Pri vzniku živnostenského oprávnenia musíme rozlišovať medzi právnickými, fyzickými, ale aj zahraničnými osobami. Ak ide o právnické osoby,

---

¹³ ŠKRINÁR, Alexander – NEVOLNÁ, Zuzana a kol. Obchodné právo. Plzeň: Aleš Čenek s.r.o., 2009. 25s. ISBN 978-80-7380-176-2.

¹⁴ HORVAT, Matej. a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 84-85s. ISBN 978-80-571-0129-1.

¹⁵ MAGUROVÁ, Hana a kol. Základy práva v cestovnom ruchu pre ekonómov. Bratislava, 2016. 70-71s. ISBN 978-80-8168-491-3.

ktoré sa do obchodného registra už zapísali alebo o také, ktoré sa nezapisujú, živnostenské oprávnenie nastáva dňom ohlásenia živnosti. Slovenské právnické osoby sa povinne zapisujú do obchodného registra. V prípade, že právnická alebo fyzická osoba splní všetky potrebné náležitosti viazanej živnosti a ohlási živnostenskému úradu živnosť, vznikne danej osobe právny nárok na vydanie živnostenského oprávnenia.¹⁶

Osoba, ktorá ohlasuje živnosť má možnosť oznámiť túto skutočnosť dvoma spôsobmi a to v listinnej forme alebo elektronickej. Elektronická forma je jednoduchšia a má viac výhod, ohlásenie sa taktiež dá uskutočniť z akéhokoľvek miesta. Patakyová uvádza vo svojej publikácii, že postup ohlasovania živnosti elektronicke sa odohráva nasledovným spôsobom: Fyzická, právnická alebo zahraničná osoba odošle vyplnené podanie, ktoré je podpísané elektronickým podpisom. Neskôr Ústredný portál verejnej správy preverí podpis žiadateľa. Ak centrálna podateľňa obdrží podanie živnosti, žiadateľ získa informácie o platobných podmienkach. Jednotné kontaktné miesto (ďalej aj „JKM“) obdrží podanie, ktoré následne stiahne z centrálnej podateľne a žiadateľ dostane správu o prijatí podania. Keď je podanie bezchybné a úplné, žiadateľovi vydá JKM osvedčenie o živnostenskom oprávnení. S vydaním živnostenského oprávnenia súvisia aj správne poplatky. Pri vydaní oprávnenia je povinnosťou zaplatiť sumu 15 €. Za každú viazanú živnosť podanú elektronicke je potrebné uhradiť sumu 7,50 €. ¹⁷

Druhy živnosti

Každý druh živnosti stanovuje rôzne podmienky, ktoré musí žiadateľ o živnosť splniť pri založení. Rozlišujeme tieto druhy živností podľa požiadaviek na odbornú spôsobilosť ktoré vznikajú na základe ohlasovacieho princípu: ¹⁸

- remeselné
- voľné
- viazané

K vzniku remeselnej živnosti je potrebná odborná spôsobilosť, ktorú jednotlivec nadobudol vyučením v odbore a túto odbornú spôsobilosť musí preukázať dokladom, napríklad výučným listom. Remeselná živnosť je podmienená predložením osvedčenia o

---

¹⁶ PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmir – DURAČINSKÁ, Jana a kol. Hospodárske právo I. diel. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 109s. ISBN 978-80-571-0088-1.

¹⁷ PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmir – DURAČINSKÁ, Jana a kol. Hospodárske právo I. diel. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 113-114s. ISBN 978-80-571-0088-1.

¹⁸ VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 74-75 s. ISBN 978-80-8168-727-3.

odbornej spôsobilosti. Na získanie takéhoto oprávnenia musí žiadateľ ovládať teoretické, ale aj praktické zručnosti. Medzi remeselné živnosti zaraďujeme napríklad výrobu kovov a kovových výrobkov, výrobu potravín a nápojov alebo stavebníctvo.¹⁹

Prevádzkovanie viazanej živnosti požaduje získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti získaného inak ako pri remeselných živnostiach. Taktiež je nevyhnutné preukázať sa, že predmetnú činnosť vykonáva žiadateľ niekoľko rokov a teda má dostatočnú prax. Napríklad osvedčenia, potvrdenia o skúškach sú ďalšími povinnosťami, ktorými by sa mal žiadateľ o viazanú živnosť preukázať. Konkrétne podmienky odbornej spôsobilosti pre viazané živnosti sú definované v prílohe číslo 2 živnostenského zákona. Viazanou živnosťou je napríklad zlievanie drahých kovov, zubná technika, prevádzkovanie autoškoly alebo prevádzkovanie cestovnej kancelárie.²⁰

Nasledujúca tabuľka zobrazuje počet rokov podľa dosiahnutého vzdelania potrebných na získanie živnostenského oprávnenia viazanej živnosti. V tabuľke je znázornené, že pri stredoškolskom vzdelaní ukončeným maturitnou skúškou potrebuje jednotlivец najviac rokov praxe, ale pri vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa stačia 2 roky.

Tabuľka č.1: Počet rokov praxe k dosiahnutému vzdelaniu pre viazanú živnosť

Typ vzdelania:	Počet rokov praxe:
úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie	4
vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa alebo vyššie odborné vzdelanie	3
vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	2

Zdroj: spracované podľa Oriška, 2011

Ďalším druhom živnosti sú voľné živnosti. Tento druh živnosti vyžaduje najmenej náležitostí. Pri založení voľnej živnosti stačí dodržať všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti, iné osvedčenia nie sú potrebné. Nie je potrebná ani dostatočná

¹⁹ VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 74s. ISBN 978-80-8168-727-3.

²⁰ PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmir – DURAČINSKÁ, Jana a kol. Hospodárske právo I. diel. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 99-100s. ISBN 978-80-571-0088-1.

prax ani získané vzdelanie ako pri ostatných druhoch. K voľnej živnosti patrí napríklad výroba potravinárskych výrobkov, výroba nápojov, výroba textilu.²¹

Zánik živnostenského oprávnenia

Existuje viacero príčin zániku živnostenského oprávnenia. K zániku môže prísť napríklad z dôvodu smrti podnikateľa, zániku právnickej osoby, skončenia lehoty trvalého alebo prechodného pobytu, z rozhodnutia živnostenského úradu. Ak príde k závažnej skutočnosti v podnikaní, živnostenský úrad je povinný živnostenské oprávnenie pozastaviť alebo zrušiť. V rámci živnostenskej slobody má každá osoba právo živnosť zrušiť dobrovoľne.²² Stotožňujeme sa s autorovým tvrdením a považujeme za správne, že živnostník sa môže sám rozhodnúť kedykoľvek zrušiť svoju živnosť bez ohľadu na dôvod.

Môže nastať situácia, keď podnikateľ požiada živnostenský úrad o pozastavenie živnosti. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom, kedy bude oznámenie doručené na príslušný živnostenský úrad. Podľa § 57 ods. 6 živnostenského zákona nesmie spomínané pozastavenie živnosti trvať menej ako 6 mesiacov a viac ako tri roky. Ďalej si uvedieme vybrané dôvody, pre ktoré môže živnostenský úrad zrušiť živnostenské oprávnenie. Môže to byť z dôvodu, že:²³

- podnikateľ nevyhovuje podmienke spôsobilosti na právne úkony ako aj bezúhonnosti,
- podnik sa dostane do konkurzu,
- počas prevádzkovania živnosti nastane porušenie podmienok a povinností zo strany podnikateľa

Na základe uvedených skutočností, môžeme tvrdiť, že nie je náročné splniť podmienky, ktoré sme uviedli pre jednotlivé druhy živností. Vzhľadom na viazanú živnosť je úplne postačujúce získať stredoškolské vzdelanie s maturitou.

---

²¹ SABO, Mikuláš. a kol. Obchodné a hospodárske právo pre ekonómov. Bratislava: Sprint dva, 2011. 39-40 s. ISBN 978-80-89393-48-0.

²² SABO, Mikuláš. a kol. Obchodné a hospodárske právo pre ekonómov. Bratislava: Sprint dva, 2011.48 s. ISBN 978-80-89393-48-0.

²³ VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 83s. ISBN 978-80-8168-727-3.

1.2 Cestovná kancelária

Mnohí ľudia si vyberajú cestovanie s cestovnou kanceláriou hlavne z dôvodu, že im dokáže zabezpečiť služby akými sú ubytovanie, stravovanie, doprava alebo si môžu nechať poradiť pri výbere zájazdu. Voľba zájazdu cez cestovnú kanceláriu dokáže ušetriť čas a taktiež náklady spojené s nákupom služieb cestovného ruchu.

Autori v odbornej literatúre definujú cestovnú kanceláriu takmer podobne. Novacká uvádza vo svojej publikácii, že pod pojmom cestovná kancelária rozumieme subjekt, ktorý predáva a organizuje súhrnné druhy balíčkov služieb. Tieto služby organizuje cestovná kancelária (ďalej aj „CK“) buď ako klasické balíčky služieb, alebo komplexné balíčky podľa vlastných požiadaviek na objednávku klienta.²⁴

Gúčík definuje cestovnú kanceláriu ako subjekt, ktorého hlavným predmetom podnikania je ponúkať, organizovať a predávať zájazdy. S konečným spotrebiteľom je CK povinná uzatvoriť zmluvu o zájazde vo vlastnom mene.²⁵

Zákon č. 170/2018 Z. z. (ďalej aj „zákon o zájazdoch“) definuje cestovnú kanceláriu ako *„obchodníka, ktorý kombinuje služby cestovného ruchu na účely zostavenia zájazdu, predáva alebo ponúka na predaj zájazdy a uzatvára zmluvu o zájazde alebo sprostredkúva spojené služby cestovného ruchu.“*²⁶

Funkcie cestovnej kancelárie

Cestovná kancelária plní určité funkcie. Oriška uvádza vo svojej publikácii, že cestovná kancelária má nasledovné funkcie, ktoré sme uviedli v nasledovnom obrázku.²⁷

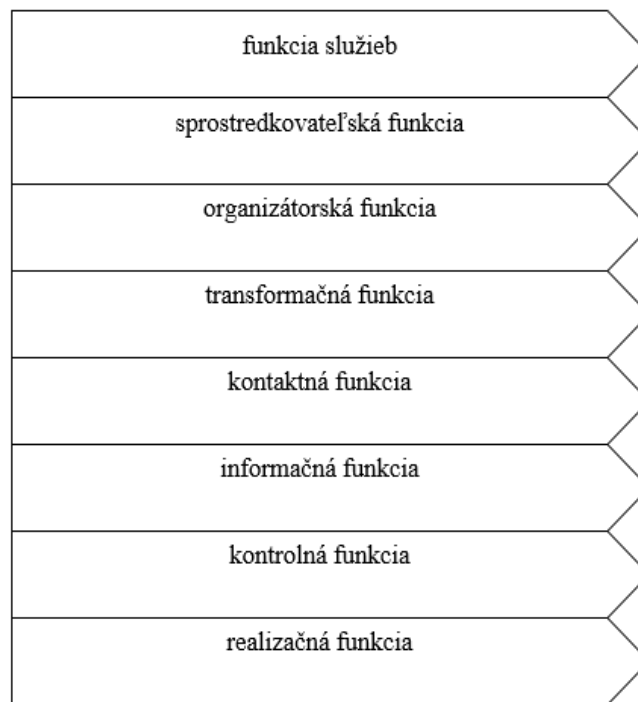
²⁴ NOVACKÁ, Ľudmila a kol. Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca. Bratislava: EKONÓM. 2010. 72s. ISBN 978-80-225-2982-2.

²⁵ GÚČIK, Marián. Cestovný ruch úvod do štúdia. Banská Bystrica: Dali-BB, 2010. 65s. ISBN 978-80-8909-808.

²⁶ Zákon 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 5 ods. 2.

²⁷ ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovnom ruchu 1. časť. Banská Bystrica: Slovak-Swiss Tourism, 2011. 112-113s. ISBN 978-80-89090-93-8.

Obrázok č.1: Funkcie cestovnej kancelárie

Zdroj: spracované podľa Oriška, 2011

Funkcia služieb plní najhlavnejšiu funkciu, pretože ide o základné služby akými sú ubytovanie a poskytovanie služieb. Organizátorská funkcia znamená, že služby cestovného ruchu sa navzájom dopĺňajú a táto funkcia znamená aj organizovanie zájazdov. Obstaranie a organizovanie služieb, ktoré sa následne predávajú ako komplexné balíky služieb vystupujú ako vlastné služby cestovného ruchu a plnia tým transformačnú funkciu. Kontaktná funkcia vyjadruje spoluprácu CK s dodávateľmi a obchodnými partnermi. Informačná funkcia súvisí s kontaktnou funkciou a navzájom sa dopĺňajú. Pomocou kontrolnej funkcie CK a dodávateľa spolupracujú napríklad v prípade sťažností, reklamácií alebo riešenia rôznych problémov. Cieľom realizačnej funkcie je pomocou poskytovania kvalitných služieb spotrebiteľom, dosiahnutie najvyššieho zisku. Tieto funkcie slúžia na to, aby pri ich plnení prišlo k zároveň k splneniu podnikateľských cieľov daného podniku.²⁸

Balíček služieb musí cestovná kancelária zabezpečiť klientovi v primeranej cene, požadovanom rozsahu a v dohodnutom čase. Pre splnenie týchto podmienok CK spolupracuje s dodávateľskými subjektami napríklad so spoločnosťou, ktorá zabezpečuje

²⁸ ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovnom ruchu 1. časť. Banská Bystrica: Slovak-Swiss Tourism, 2011. 112-113s. ISBN 978-80-89090-93-8.

dopravu, aby tieto celkové komplexy služieb dokázala zabezpečiť klientom. Ubytovanie a dopravu vybavuje CK s dostatočným časovým predstihom. Mimoriadne služby napríklad nákup vstupeniek na olympijské hry daná cestovná kancelária musí zadovážiť niekoľko mesiacov vopred.²⁹

Podľa Riglovej sa CK rozdeľujú na všeobecné a špecializované CK. Všeobecné definuje ako subjekty, ktoré poskytujú služby v plnom rozsahu (napr. zahraničné, incomingové zájazdy). Špecializovaná CK sa orientuje na vybranú klientelu alebo na vybrané služby a to zaistí vyššiu kvalitu služieb. Ďalej autorka definuje prijímaciu a vysielaciu cestovnú kanceláriu. Ak je CK umiestnená v navštevovanom mieste a špecializuje sa na prijímanie klientov, potom ide o prijímaciu CK, ďalej zabezpečuje napr. zmenárenskú činnosť, zapožičanie automobilov.³⁰

Rozdiel medzi cestovnou kanceláriou a cestovnou agentúrou

Medzi cestovnou kanceláriou a cestovnou agentúrou sú určité odlišnosti. Ryglóva uvádza vo svojej knihe, že v zahraničí sa pre cestovné kancelárie používa názov touroperátor a pre cestovné agentúry sa používa termín „agent“. Hlavným predmetom cestovných kancelárií je zorganizovať, zaobstaráť a predáť balík služieb pre konečného spotrebiteľa. Cestovné agentúry majú podobný predmet ako CK, ale nie sú oprávnené organizovať a predávať balíky služieb pre klientov, tieto služby môžu iba sprostredkovať.³¹

Zákon č. 170/2018 Z. z. definuje cestovnú agentúru ako „*obchodníka, ktorý v rozsahu predmetu podnikania vytvára kombinácie služieb cestovného ruchu, ktoré nie sú zájazdom, ponúka a predáva ich inej cestovnej kancelárii alebo cestovnej agentúre na účel ďalšieho predaja.*“³²

Rozdielom medzi cestovnou kanceláriou a cestovnou agentúrou je aj v tom, že cestovná agentúra z predmetu činnosti pôsobí na trhu maloobchodu, to znamená, že zájazdy sprostredkúva. Cestovná kancelária na rozdiel od cestovnej agentúry (ďalej aj

---

²⁹ NOVACKÁ, Ludmila a kol. Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca. Bratislava: EKONÓM. 2010. 74s. ISBN 978-80-225-2982-2.

³⁰ RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 87s. ISBN 978-80-247-4039-3.

³¹ RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 62s. ISBN 978-80-247-4039-3.

³² Zákon 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 5 ods. 5a)

„CA“) pôsobí na veľkoobchodnej úrovni (príprava, organizácia, tvorba zájazdov).³³ V nasledujúcej tabuľke si uvedieme rozdiely medzi CK a CA. Tabuľka uvádza aké náležitosti je alebo nie je CK a CA oprávnená vykonávať.

Tabuľka č.2: Rozdiely medzi CK a CA

Kritérium:	Cestovná kancelária:	Cestovná agentúra:
príprava a organizácia zájazdu	je oprávnená	nie je oprávnená
predávanie zájazdu vo vlastnom mene	je oprávnená	nie je oprávnená
Poistenie zájazdu	je oprávnená	nie je oprávnená
predaj zájazdu jednej alebo viacerých CK v ich mene	je oprávnená	je oprávnená
organizácia a predaj kombinácie služieb	je oprávnená	nie je oprávnená
ponúkanie jednej služby (napríklad ubytovanie)	je oprávnená	je oprávnená
sprostredkovanie zájazdov konečným spotrebiteľom	je oprávnená	je oprávnená

Zdroj: spracované podľa Novacká, 2010

Rozdielom medzi CK a CA je aj v počte potrebných rokov praxe vzhľadom na dosiahnuté vzdelanie. Tento rozdiel uvádzame v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka č.3: Počet potrebných rokov praxe na prevádzkovanie CK a CA vzhľadom na vzdelanie

Typ vzdelania:	Počet rokov praxe:	
	CK	CA
úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie	4	3

³³ NOVACKÁ, Eudmila a kol. Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca. Bratislava: EKONÓM. 2010. 72s. ISBN 978-80-225-2982-2.

vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa alebo vyššie odborné vzdelanie	3	2
vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	2	1

Zdroj: spracované podľa Kučerová, Šmardová, 2016

Na základe uvedených skutočností v tejto podkapitole môžeme tvrdiť, že každá funkcia CK je vzájomne prepojená a bez týchto funkcií by nedokázala ponúkať kvalitné služby klientom. Cestovná kancelária a cestovná agentúra majú skutočne podobné zameranie podnikania, ale i tak je medzi nimi nepatrný rozdiel. Najväčší rozdiel spočíva v tom, že CA nie je oprávnená predávať zájazdy, tak ako je to pri CK. Z tabuľky, ktorú sme uviedli vyplýva, že podnikanie v CK požaduje vyšší počet rokov praxe vzhľadom na získané vzdelanie. Napríklad pri získaní vysokoškolského vzdelania druhého stupňa sa pri CK vyžadujú 2 roky praxe, ale pri CA iba 1 rok.

1.3 Podnikanie v cestovnom ruchu

Podľa Kučerovej a Šmardovej sú podniky v oblasti cestovného ruchu (ďalej aj „CR“) podniky služieb, ktoré slúžia na to, aby uspokojili potreby klientov daných podnikov CR. Tieto podniky znášajú určité riziko, ktoré je spojené s každým podnikaním. Napríklad riziko spojené so stratou príjmu. K existencii podniku je dôležitá aj jeho právna subjektivita. Pod právnou subjektivitou chápeme, že podnik vykonáva svoju činnosť vo vlastnom mene a zároveň je zapísaný do živnostenského alebo obchodného registra, čím sa potvrdzuje jeho právna subjektivita. Medzi znaky podnikov CR zaraďujeme fakt, že tieto podniky dokážu poskytovať rozsiahly sortiment služieb napr. poskytovanie ubytovania, stravovania, predaj zájazdov a iné. Ďalším znakom je, že podnik v CR pôsobí na trhu s vysokou konkurenciou, a preto musí podnikateľ dostatočne spolupracovať s ostatnými subjektami cestovného ruchu a prispôbovať sa požiadavkám spotrebiteľov. Z hľadiska veľkosti podniku môžeme konštatovať, že znakom podnikania v cestovnom ruchu je aj to, že väčšina cestovných kancelárií na Slovensku sa radí medzi malé a stredné podniky. Okrem špecifických znakov plnia tieto podniky aj určité funkcie. Za primárne funkcie týchto podnikov autorky publikácie považujú:³⁴

³⁴ KUČEROVÁ, Jana – ŠMARDOVÁ, Ľudmila. Podnikanie v cestovnom ruchu. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2016. 14-15s. ISBN 978-80-8168-396-1.

- podnikateľskú funkciu – cieľom je zúžitkovať príležitosti na trhu CR s cieľom dosahovania zisku
- organizačná funkcia – využívanie poznatkov z oblasti marketingu a manažmentu
- ekonomickú funkciu – súvisí s výrobou, poskytovaním služieb, zásobovaním
- environmentálna funkcia – podnik by mal dodržiavať zásady ochrany životného prostredia
- sociálna funkcia – vzťahy medzi zamestnancami
- technická funkcia – je potrebné, aby podnik CR bol vybavený základnými technológiami ³⁵

Podnikanie cestovných kancelárií v súčasnosti

Podnikanie v cestovnom ruchu sa vyznačovalo ako jedno z najdynamickejších odvetví, čo sa týka rozvoju. Kvôli pandémie covid-19 utrpel cestovný ruch obrovské finančné straty. Jednotlivé podniky boli nútené využiť vlastné možnosti zvládnutia tejto situácie, či už s použitím štátnej pomoci alebo dočasnou zmenou zamestnania. Konkrétne cestovné kancelárie museli túto situáciu riešiť spôsobom, že presunuli svoje podnikanie do online priestoru a poskytujú spotrebiteľom služby pomocou ponuky cez internet. ³⁶

V nasledujúcom texte sa budeme venovať problematike podnikania vybraného subjektu, ktorým je cestovná kancelária. Posledné dva roky (od roku 2020) boli veľmi náročné pre podnikateľský sektor. V súčasnej dobe cestovné kancelárie musia čeliť pandémie covid-19. Táto situácia zapríčinila osobám, ktoré prevádzkujú cestovné kancelárie nemalé problémy. V dôsledku pandémie covid-19 muselo byť cestovanie obmedzené, to znamenalo aj uzatvorenie ubytovacích zariadení, ako aj pozastavenie dopravy. Cestovné kancelárie zaznamenali výrazný pokles predaja zájazdov, nielen v dôsledku obmedzeného cestovania, ale aj z povinnosti absolvovania povinnej karantény po návrate zo zahraničia, čo veľa cestujúcich obmedzovalo, preto sa rozhodli si zájazd nezabezpečiť.

Na obrázku, ktorý uvádzame sú zobrazené ročné zisky najznámejšej cestovnej kancelárie na Slovensku. Najdôležitejším je rok 2020, kedy táto CK zaznamenala obrovskú stratu z dôvodu uzavretia hraníc, obmedzeného cestovania kvôli pandémie covid-19.

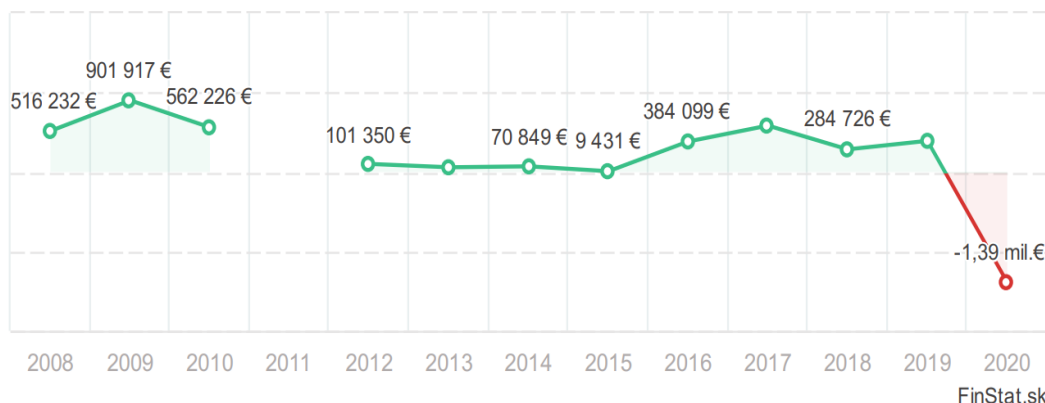
³⁵ KUČEROVÁ, Jana – ŠMARDOVÁ, Ludmila. Podnikanie v cestovnom ruchu. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2016. 14-15s. ISBN 978-80-8168-396-1.

³⁶ OPETOVÁ, Barbora – ČUKANOVÁ, Miroslava: Dynamický produkt ako súčasť ponuky cestovných kancelárií pod vplyvom pandémie. In: EKONOMIKA CESTOVNÉHO RUCHU A PODNIKANIE: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave. Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, ISSN 1337-9313, 2021, roč. 13, č. 1, s. 42.

Obrázok č.1 Zisk cestovnej kancelárie v rokoch 2008-2020

Zisk

SATUR TRAVEL a.s.

Zdroj: finstat.sk

Cestovné kancelárie na celom Slovensku potrebovali finančnú pomoc. Preto vláda Slovenskej republiky prijala opatrenia na podporu cestovných kancelárií, ktoré sú obsahom novely č. 136/2020 Z. z. zákona č. 170/2018 Z. z., ktorú predložilo Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Cieľom týchto opatrení bolo nenarušiť platobnú schopnosť CK a súčasne zachovať práva cestujúcich. CK boli oprávnené poskytnúť cestujúcim zmenu zmluvy o zájazde. CK bola povinná zabezpečiť dohodu medzi klientom a CK o možnosti náhrady alebo zmeny zájazdu do 31.08.2021. V prípade, že cestujúci súhlasil so zmenou zájazdu, CK bola oprávnená zmeniť dátum, dĺžku zájazdu alebo druh zájazdu, ale iba v prípade, že CK vyrovnala peňažný rozdiel medzi prvotným zájazdom a náhradou zájazdu. Napríklad cena prvotného zájazdu by predstavovala sumu 900 eur a cena náhradného zájazdu sumu 800 eur, CK je povinná vrátiť rozdielnu sumu 100 eur. Povinnosť vyrovnat' tento rozdiel bol vymedzený na 14 dní odo dňa dohodnutej náhrady zájazdu. Pod pojmom náhradný zájazd rozumieme taký zájazd, ktorý sa uskutoční v rovnakej destinácii a dĺžke trvania ako pôvodný zájazd, avšak v inom čase. Náhradný zájazd sa uskutočňoval v mimoriadnej situácii v dôsledku pandémie, keď cestujúci zamietol zmenu zájazdu.³⁷

Nielen cestovné kancelárie čelia problémom v dôsledku pandémie, ale aj delegáti, dopravcovia alebo zamestnanci ubytovacích zariadení. Momentálna situácia, ktorá sa

³⁷ Slovak Business Agency (SBA). 2020. PODNIKANIE CESTOVNÝCH KANCELÁRIÍ PO KORONAKRÍZE Čo musíte vedieť pri zakladaní cestovnej kancelárie. [online]. [cit. 06.02.22]. Dostupné na: < http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2020/10/3_IM_Podnikanie-cestovn%C3%BDch-kancel%C3%A1ri%C3%AD-po-koronakr%C3%ADze-A5-2.pdf>

neustále mení vôbec neuláhčuje podnikanie cestovných kancelárií. Aj keď sa situácia pomaly zlepšuje a prichádza k uvoľňovaniu opatrení, cestovné kancelárie sa nedokážu dostať do bežného výkonu podnikateľskej činnosti ako pred začatím pandémie. Meniaca sa situácia spôsobuje zvyšovanie tlaku na administratívne činnosti. Znamená to, že CK musia sústavne meniť zmluvy s poskytovateľmi dopravy, ubytovania a to ďalej spôsobuje narastanie nákladov cestovných kancelárií.³⁸

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej aj „MFSR“) vyhlásilo výzvu s názvom Finančná pomoc na zabezpečenie likvidity cestovných kancelárií. Cieľom prijatia tejto pomoci bolo poskytnutie finančnej čiastky, ktorú udelil štát cestovným kanceláriám. Finančná čiastka sa udeľovala rovnako malým, stredným, či veľkým podnikom, ktoré sú cestovnými kanceláriami. Zámer tejto pomoci bolo poskytnúť finančnú sumu, ktorá pomôže s vyplatením záloh klientom, ktorí zaplatili vopred za zájazd, ktorý sa nemohol uskutočniť v dôsledku pandémie. Finančná pomoc slúžila i na vyplatenie záloh ubytovacím zariadeniam, dopravným spoločnostiam a iným službám cestovného ruchu, s ktorými mala CK uzavretú zmluvu. MFSR vytýčilo podmienky potrebné na získanie tejto finančnej návratnej pomoci. Následne si uvedieme niekoľko vybraných najdôležitejších podmienok. Prijat' návratnú finančnú pomoc môžu iba CK, ktoré odovzdali vyhlásenie o náhradnom zájazde § 33a ods. 1 písm. b) zákona č. 170/2018 Z. z. a ktoré museli vrátiť zálohy za zájazdy, ktoré museli byť zrušené v čase pandémie a boli vrátené tzv. chránenej skupine klientov podľa § 33a ods. 4 až 6 zákona o zájazdoch. V prípade, že je voči jednotlivému podniku vedená exekúcia, nemá právo na finančnú pomoc, platí tiež v prípade, že je podnik v likvidácii.³⁹

Z uvedeného tvrdíme, že prevádzkovať cestovnú kanceláriu v súčasnej dobe je skutočne náročné. Aj napriek finančnej návratnej pomoci, ktorú poskytlo MFSR sa podnikateľská situácia cestovných kancelárií na Slovensku príliš nezlepšila. Môže to byť z dôvodu, že pomocou spomínanej finančnej pomoci nebola poskytnutá taká finančná čiastka, aby dokázala pokryť náklady danej CK. Tiež platí, že nie všetky CK mohli o túto pomoc žiadať.

---

³⁸ Slovak Business Agency (SBA). 2020. PODNIKANIE CESTOVNÝCH KANCELÁRIÍ PO KORONAKRÍZE Čo musíte vedieť pri zakladaní cestovnej kancelárie. [online]. [cit. 06.02.22]. Dostupné na: < http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2020/10/3_IM_Podnikanie-cestovn%C3%BDch-kancel%C3%A1ri%C3%AD-po-koronakr%C3%ADze-A5-2.pdf>

³⁹ Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2021. Výzva na predkladanie žiadostí pre zabezpečenie likvidity cestovných kancelárií. [online]. [cit. 13.03.22]. Dostupné na: < <https://www.mfsr.sk/files/archiv/39/Vyzvanapredkladanieziadostioposkytnutiefinancejpomociprecestovnekancelarie.pdf>>

1.4 Právne aspekty prevádzkovania cestovnej kancelárie

K riadnemu prevádzkovaniu cestovnej kancelárie patrí aj znalosť právnej úpravy týkajúcej sa cestovnej kancelárie, preto cieľom tejto podkapitoly je opis vybraných právnych povinností, ktoré je podnikateľ povinný splniť.

Povinnosti cestovnej kancelárie upravuje zákon o zájazdoch. Každý podnikateľ, ktorý sa rozhodne založiť si cestovnú kanceláriu, musí splniť určité povinnosti, taktiež je povinný prevádzkovať svoju živnosť riadne, odborne a poctivo.⁴⁰ Stotožňujeme sa s autorovým tvrdením a myslíme si, že všetci podnikatelia by mali vykonávať svoju podnikateľskú činnosť zodpovedne s dodržiavaním platnej legislatívy, poskytovaním kvalitných služieb svojim zákazníkom a na odbornej úrovni.

V zákone o zájazdoch v § 8a sú uvedené všetky povinnosti cestovnej kancelárie, ktoré je povinná splniť. Každá CK je povinná po celú dobu svojej podnikateľskej činnosti mať uzatvorenú zmluvu o poistení zájazdu, nemôže sprostredkovať zájazdy pre subjekty, ktoré nie sú cestovnou kanceláriou, musí viditeľne vyznačiť predajné miesto a materiály, ktoré propagujú zájazdy a spojené služby cestovného ruchu slovami „cestovná kancelária“ v prípade ak toto označenie neobsahuje obchodné meno. Ďalšou povinnosťou CK je vopred oboznámiť klienta pri ponúkaní alebo propagácii zájazdov alebo služieb cestovného ruchu, pre ktorého obchodníka je predaj služby alebo zájazdu sprostredkovaný. CK tiež usporadúva rôzne kombinácie služieb, ktoré následne predáva inej CK, sprostredkúva predaj týchto služieb pre inú CK alebo CA a pre ostatné právnické alebo fyzické osoby napríklad pre dopravnú spoločnosť, prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia alebo usporiadateľa rôznych podujatí. Medzi ďalšie povinnosti CK patrí mať povereného zástupcu na ktorého sa môže klient obrátiť v prípade, ak nastanú počas zájazdu určité problémy. V §9 spomínaného zákona je uvedená ochrana pre prípad úpadku, znamená to, že cestujúci má právo na plnenie vyplývajúce z ochrany pre prípad úpadku vtedy, keď uhradil príslušnej CK sumu za zájazd alebo za služby cestovného ruchu. Cestujúci má právo na toto plnenie, keď CK z dôvodu úpadku nedokáže poskytnúť nasledovné aspekty:⁴¹

- zabezpečenie repatriácie (keď je súčasťou zájazdu)

---

⁴⁰ ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovnom ruchu 1. časť. Banská Bystrica: Slovak-Swiss Tourism, 2011. 117s. ISBN 978-80-89090-93-8.

⁴¹ Zákon č. 170/2018 Z.z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 8

- vrátenie rozdielu peňažnej sumy medzi cenou, ktorú klient uhradil a cenou za zájazd, ktorý mu bol poskytnutý iba čiastočne
- vrátenie vopred zaplatenej zálohy za zájazd, ktorý bol zrušený cestovnou kanceláriou ⁴²

Zo zákona plynú i nové povinnosti podnikateľa pri prevádzkovaní CK. Osoba, ktorá prevádzkuje cestovnú kanceláriu musí vyhovieť podmienke dôveryhodnosti. Pod podmienkou dôveryhodnosti rozumieme, že u podnikateľa neprišlo k zániku živnostenského oprávnenia posledné tri roky a to v dôsledku závažného porušenia ochrany spotrebiteľa. ⁴³

Poistenie proti úpadku

S riadnym prevádzkovaním CK súvisí aj poistenie proti úpadku. Každá CK na Slovensku má povinnosť byť poistená proti úpadku s poisťovňou alebo mať uzavretú zmluvu s bankou (o bankovej záruke). Pri predaji zájazdov medzi klientom a cestovnou kanceláriou vzniká zmluvný vzťah. Pri rozhodovaní klienta o kúpe zájazdu musí CK upovedomiť o všetkých dôležitých skutočnostiach zrozumiteľne, pravdivo a riadne. Ide napríklad o termín začatia a skončenia zájazdu, celkovú cenu zájazdu, ubytovanie, stravovanie. ⁴⁴

Podľa Novackej sa na Slovensku vo veľkej miere využíva v cestovnom ruchu poistenie proti úpadku uzatvorené s poisťovňami. Je to z dôvodu, že uzatvorenie zmluvy s bankou o bankovej záruke so sebou nesie mnoho komplikácií akými je napríklad finančné kapitálové zabezpečenie CK. Pred uzatváraním zmluvy si poisťovňa vopred preverí danú cestovnú kanceláriu napríklad z hľadiska ekonomických podmienok. ⁴⁵

Zmeny v legislatívnom prostredí

Zákon č. 170/2018 Z. z. bol schválený 15.05.2018 Národnou radou Slovenskej republiky. K nadobudnutiu účinnosti prišlo 01.01.2019 a tento zákon o zájazdoch zrušil

---

⁴² Zákon č. 170/2018 Z.z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 8

⁴³ Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2021. Slovenské cestovné kancelárie majú za sebou najzložitejší rok svojej existencie. [online]. [cit. 12.01.22]. Dostupné na: <file:///C:/Users/42190/Downloads/Slovenske_cestovne_kancelarie_maju_za_sebou_najzlozitejsi_rok_svojej_existencie.pdf>

⁴⁴ RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 88-89s. ISBN 978-80-247-4039-3.

⁴⁵ NOVACKÁ, Eudmila a kol. Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca. Bratislava: EKONÓM. 2010. 241s. ISBN 978-80-225-2982-2.

pôvodný zákon č. 281/2001 Z. z. (ďalej aj „zákon“). Zmysel prijatia nového zákona o zájazdoch bol v odstránení nepresností a zabezpečení vyššej ochrany klientov hlavne pri kúpe spojených služieb cestovného ruchu a zájazdov. Obsahom zákona o zájazdoch sú povinnosti a práva, ktoré súvisia s poskytovaním služieb CR ako aj predajom zájazdov a spojených služieb CR, tiež upravuje aj podmienky podnikania v CR a tiež sankcie pri nedodržaní povinností, ktoré ustanovuje spomenutý zákon o zájazdoch. Zmena nastala napríklad aj vo vymedzení pojmu zájazd, kde je tento pojem podrobnejšie špecifikovaný a je definované aj pozitívne i negatívne vymedzenie zájazdu. Zákon o zájazdoch odstránil z Občianskeho zákonníka celkové znenie zmluvy o obstaraní zájazdu. Predošlý zákon neobsahoval pojem spojené služby CR, ale zákon o zájazdoch tento termín obsahuje. Tento pojem tiež pozostáva z negatívneho i pozitívneho vymedzenia. Názov zmluva o obstaraní zájazdu nahradil nový pojem, ktorý je obsahom zákona o zájazde s názvom zmluva o zájazde. Predmetnú zmluva o zájazde musí byť uzavretá medzi CK a klientom. Pred uzatváraním zmluvy o zájazde prislúcha danej CK povinnosť zaslať klientovi materiál cez formulár, ktorý je uvedený v prílohe číslo 1 časť A alebo B zákona. Táto skutočnosť dokáže pomôcť cestujúcim s porovnaním ponuky a poskytovaných služieb od rôznych CK na Slovensku. Nasledujúcou zmenou je tiež fakt, že cestujúci má právo požiadať o predĺženie doby na poskytnutie reklamácie zájazdu. Môže tak urobiť do dvoch rokov odo dňa kedy zájazd skončil.⁴⁶

Na základe skutočností, ktoré sme uviedli v danej podkapitole konštatujeme, že podnikateľ musí dobre poznať zákon o zájazdoch, aby mohol riadne prevádzkovať cestovnú kanceláriu. Taktiež by mal poznať sankcie, ktoré mu hrozia, ak tieto povinnosti poruší. Zákon o zájazdoch pomohol cestovným kanceláriám napríklad s presnejším a zrozumiteľnejším vysvetlením jednotlivých skutočností a takisto aj cestujúcim s tým, že im je umožnené napr. predĺženie reklamácie zájazdu.

---

⁴⁶ Slovak Business Agency (SBA). 2019. PREHĽAD ZMIEN V LEGISLATÍVNO M PROSTREDÍ S DOPADOM NA MALÉ A STREDNÉ PODNIKY, INFORMAČNÝ MATERIÁL PRE PODNIKATEĽOV. [online]. [cit. 16.03.22]. Dostupné na: < http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2019/09/Prehľad-zmien-v-legislative_1Q-2019.pdf>

2 CIEĽ PRÁCE

Druhá kapitola záverečnej práce sa zaoberá hlavným cieľom a tiež aj čiastkovými cieľmi. Hlavným cieľom predkladanej práce je opis a analýza platnej právnej úpravy prevádzkovania cestovnej kancelárie s dôrazom na podnikanie vybraných cestovných kancelárií v čase pandémie covid-19 a s tým súvisiacich právnych opatrení. Na dosiahnutie hlavného cieľa, ako aj čiastkových cieľov sme zostavili dotazníkový prieskum, ktorý sme rozposlali vybraným cestovným kanceláriám na Slovensku. Stanovili sme si čiastkové ciele, ktoré sú nevyhnutné k splneniu hlavného cieľa. Medzi čiastkové ciele sme zaradili:

- Zistiť, aký vplyv mala pandémia covid-19 na prevádzkovanie vybraných cestovných kancelárií
- Zistiť, či poskytovali cestovné kancelárie náhradu zájazdu alebo zmenu zájazdu v čase pandémie a či boli klienti ochotní prijať tieto zmeny
- Zistiť, či sú podnikatelia spokojní so súčasnou právnou úpravou týkajúcej sa prevádzkovania cestovných kancelárií
- Zistiť, či boli podnikatelia spokojní s pomocou na zabezpečenie likvidity CK zo strany MFSR

Na základe získaných informácií pomocou dotazníkového prieskumu od podnikateľov cestovných kancelárií, sme si stanovili nasledujúce hypotézy:

H1: Predpokladáme, že pandémia covid-19 mala vplyv na prevádzkovanie viac ako 50% cestovných kancelárií.

H2: Predpokladáme, že viac ako 50% klientov CK boli ochotní prijať náhradu alebo zmenu zájazdu.

H3: Predpokladáme, že viac ako 50% podnikateľov nebude spokojných s finančnou pomocou, ktorú poskytlo Ministerstvo financií Slovenskej republiky na pomoc CK v čase pandémie covid-19.

H4: Predpokladáme, že viac ako 50% opýtaných podnikateľov považuje súčasnú právnú úpravu, ktorá sa týka prevádzkovania CK za zrozumiteľnú.

Uvedené hypotézy po vyhodnotení dotazníka s vybranými CK na Slovensku buď vyvrátíme alebo potvrdíme.

3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

V predchádzajúcej kapitole sme si predstavili hlavný cieľ spolu s čiastkovými cieľmi práce. Teoretická časť záverečnej práce tvorí údaje, ktoré sme získali z odbornej literatúry od domácich, zahraničných autorov, vedeckých článkov, ktoré sa sústredili napríklad na podnikanie v cestovnom ruchu počas pandémie. Rešerš literatúry nám pomohol nájsť vhodnú literatúru na danú problematiku. Informácie sme čerpali hlavne zo živnostenského zákona, z právnickej a ekonomickej literatúry týkajúcej sa práva v cestovnom ruchu.

K naplneniu cieľov bakalárskej práce sme použili nasledovné štandardné metódy skúmania, ktorými sú analýza, abstrakcia, dedukcia, komparácia, indukcia, dopytovanie. Využitie metód vychádzali najmä z hlavného cieľa a tiež z vymedzenia čiastkových cieľov. Záverečná práca je zložená z teoretickej a praktickej časti. Úlohou tejto kapitoly je ozrejmiť postup, podľa ktorého sme vypracovali dané kapitoly na základe uplatnenia vedeckých postupov a metód.

V teoretickej časti prevláda **metóda analýzy**. Analýza znamená, že na poznanie celku potrebujeme poznať jednotlivé časti. Cieľom tejto vedeckej metódy je vysvetliť skúmaný problém detailným preskúmaním jeho jednotlivých prvkov.⁴⁷ V záverečnej práci v teoretickej časti bola využitá táto metóda napríklad pri analýze živnostenského podnikania. V praktickej časti sme metódu použili pri analýze dotazníkového prieskumu z vyzbieraných odpovedí od respondentov.

- **Abstrakcia** je založená na systéme odhliadania od osobitností alebo nezvyčajných vlastností. Cieľom je stanoviť si podstatné skutočnosti a zachytiť ich do všeobecnejších pojmov.⁴⁸ Metódu abstrakcie sme použili v teoretickej časti, pri vyčlenení najdôležitejších pojmov napríklad v časti živnostenského podnikania.
- **Dedukcia** patrí medzi logické metódy. Pomocou tejto metódy z východísk uvažovania vyvodíme nové tvrdenia prostredníctvom určitých pravidiel. Postupujeme od všeobecného k jednotlivému. Dedukciu sme využili obzvlášť v praktickej časti, kde sme si vyvodili získané tvrdenia z nášho prieskumu.

---

⁴⁷ MOSNÝ, Peter – LACLAVÍKOVÁ Miriam – SISKOVÍČ, Štefan. Metodológia vedeckej práce (pre potreby právnického štúdia). Trnava: TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, 2015. 41s. ISBN 978-80-8082-853-0.

⁴⁸ MOSNÝ, Peter – LACLAVÍKOVÁ Miriam – SISKOVÍČ, Štefan. Metodológia vedeckej práce (pre potreby právnického štúdia). Trnava: TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, 2015. 42s. ISBN 978-80-8082-853-0.

- **Porovnanie** alebo komparácia slúži na skúmanie určitých podobností alebo rozdielností. Komparáciu sme realizovali v teoretickej časti, kde sme porovnávali odlišnosti medzi cestovnou kanceláriou a cestovnou agentúrou.
- **Indukcia** tiež patrí medzi logické metódy. Je to opak dedukcie, pričom vychádzame od konkrétneho k všeobecnému. Pomocou indukcie dostávame prostredníctvom analýzy jednotlivých dát všeobecné zákonitosti. My sme metódu indukcie využili pri tvorbe hypotéz.
- **Dopytovanie** slúži na získanie odpovedí od opýtaných respondentov.

Na to, aby sme splnili hlavný cieľ a zvolené čiastkové ciele, sme si museli stanoviť nasledovné výskumné otázky:

VO1: Aký vplyv mala pandémia na prevádzkovanie cestovných kancelárií?

VO2: Aké nástroje využili cestovné kancelárie na zlepšenie podnikateľskej situácie počas pandémie?

VO3: Aká je informovanosť cestujúcich o ich právach voči cestovnej kancelárii

VO4: Ako vnímajú podnikatelia právnu úpravu ohľadom podnikania cestovných kancelárií?

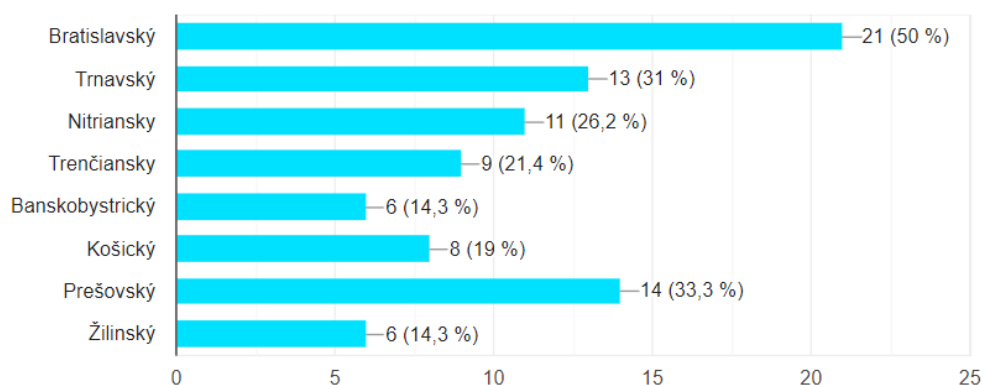
4 VÝSLEDKY PRÁCE A DISKUSIA

Cieľom tejto kapitoly je analýza nášho dotazníkového prieskumu, ktorý sa realizoval pomocou Google Forms. Dotazník bol k dispozícii od 31.03. do 12.04. Respondentov sme o prieskume oboznámili pomocou e-mailovej komunikácie a tiež sme kontaktovali jednotlivé cestovné kancelárie aj pomocou stránok cez sociálnu sieť Facebook. Oslovili sme cestovné kancelárie a po prijatí dostatočného počtu odpovedí sme zozbierané údaje vyhodnotili. Prieskumu sa zúčastnilo 42 cestovných kancelárií z celkového počtu 70 oslovených CK, čo tvorí 60% návratnosti odpovedí.

4.1 Výsledky dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum obsahoval 11 otázok a odpoveď sme dostali od majiteľov 42 zo 70 opýtaných cestovných kancelárií na Slovensku. Prvá otázka v prieskume znela, v akých krajoch majú jednotlivé CK pobočky. Najviac pobočiek majú cestovné kancelárie v bratislavskom kraji, čo tvorí 21 cestovných kancelárií z celkového počtu 42. Najmenej sídli v banskobystrickom a žilinskom kraji. Na túto otázku mohli respondenti odpovedať s možnosťou viacerých odpovedí. To znamená, že 1 CK môže mať pobočku vo viacerých krajoch Slovenska.

Graf č.1: Kraje, v ktorých majú CK pobočky

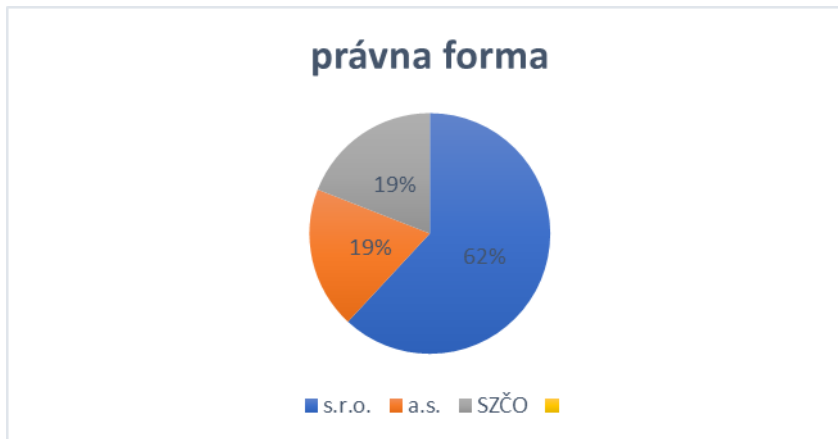

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 2 zobrazuje akú právnu formu majú dané cestovné kancelárie. Majiteľov CK sme sa pýtali, či sú ich cestovné kancelárie spoločnosťami s ručeným obmedzeným

(s.r.o.) , akciovými spoločnosťami (a.s.) alebo, či sú samostatne zárobkovo činnými osobami (szčo). Z výsledkov sme zistili, že až 62% cestovných kancelárií má právnu formu podniku spoločnosť s ručeným obmedzeným, čo tvorí 26 cestovných kancelárií. Akciová spoločnosť tvorila 19% CK a ďalších 19% boli samostatne zárobkovo činné osoby.

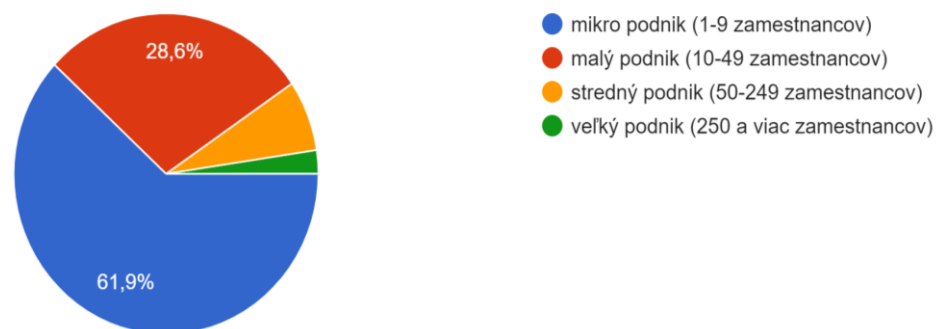
Graf č. 2: Právna forma CK

Zdroj: vlastné spracovanie

V nasledujúcej otázke nás zaujímalo medzi aké podniky podľa veľkosti sa zaraďujú jednotlivé cestovné kancelárie. Z grafu vidíme, že najväčšie zastúpenie majú práve mikro podniky, ktoré tvoria 61,9% , čo prislúcha 35 opýtaných CK. 12 cestovných kancelárií sa zaradilo medzi malé podniky, čo tvorí 12 opýtaných. Medzi stredný podnik sa zaradili 3 cestovné kancelárie – 7,1% a odpovedal nám aj jeden veľký podnik, ktorý tvoril 2,4%.

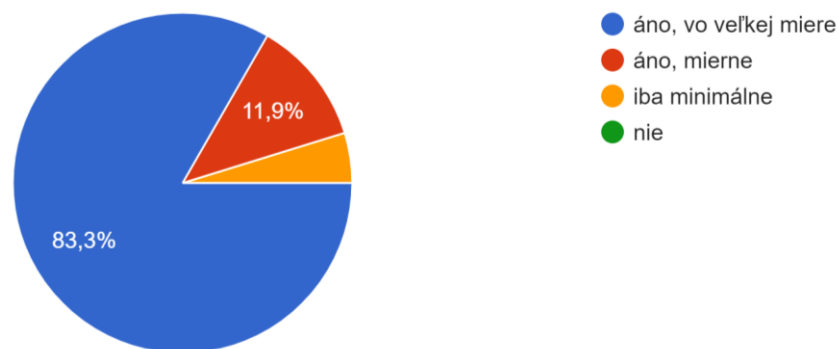
Graf č. 3.: Veľkosť podniku

Zdroj: vlastné spracovanie

Nasledujúcou otázkou v dotazníkovom prieskume sme chceli zistiť súčasnú podnikateľskú situáciu cestovných kancelárií, preto sme sa ich opýtali, či zaznamenali znížený záujem o ich produkty a teda konkrétne o zájazdy. Až 83,3% opýtaných, čo predstavovalo 35 CK odpovedalo, že vo veľkej miere zaznamenali znížený záujem o ich zájazdy. 5 cestovných kancelárií (11,9%) odpovedalo, že síce zaznamenalo znížený záujem o ich ponúkané zájazdy, ale iba mierne. Nakoniec odpovedali 2 CK, ktoré zaznamenali takýto úbytok záujmu o zájazdy iba minimálne (4,8%).

Graf č. 4: Zistenie záujmu o ponúkané zájazdy CK počas pandémie covid-19

Zdroj: vlastné spracovanie

Zaujímalo nás tiež ako sa cestovné kancelárie snažili riešiť súčasnú situáciu spojenú s pandemiou covid-19. Táto otázka bola otvorená, aby sme sa dozvedeli, akými krokmi sa prevádzkovatelia cestovných kancelárií usilovali zlepšiť podnikateľskú situáciu počas tejto doby. Najviac opýtaných odpovedalo, že súčasnú situáciu riešili pomocou štátnej pomoci a dotácií od štátu, toto nám odpovedalo 11 respondentov. Ďalšia odpoveď znela, že situácia sa nedala riešiť a takto nám odpovedalo celkom 6 respondentov. Štyria opýtaní riešili situáciu prostredníctvom úveru. V nasledujúcom riadku vidíme, že 5 CK považovalo za riešenie spomenutej situácie práve zrušenie zájazdov. 1 respondent uviedol, že sa snažili prispôbiť produkt aktuálnej situácii a potrebám trhu. Opäť 1 respondent tvrdil, že za riešenie situácie považoval minimalizovať náklady podniku. V ďalšom riadku vidíme odpoveď, že 4 CK zmenili podnikateľskú aktivitu a 3 zatvorili svoje kamenné prevádzky. Zatvorením kamenných prevádzok a prechodom do online priestoru reagovali 4 CK. Posledná odpoveď znela, že 3 cestovné kancelárie využili svoje súkromné zdroje, ktorými financovali podnikateľské aktivity.

Tabuľka č. 4 Riešenie podnikateľskej situácie CK počas pandémie covid-19

Odpovede respondentov:	Počet respondentov
Štátna pomoc, dotácie	11
Situácia sa nedala riešiť	6
Úver	4
Zrušenie zájazdov	5
Prispôsobenie produktu	1
Minimalizácia nákladov	1
Zmena podnikateľskej aktivity	4
Zatvorenie kamennej prevádzky	3
Prechod do online komunikácie	4
Využitie súkromných zdrojov	3

Zdroj: vlastné spracovanie

Takisto sme sa chceli dozvedieť, či cestovné kancelárie využili zmenu zájazdu alebo náhradu zájazdu počas pandémie covid-19 od roku 2020. Nasledovný graf zobrazuje, že 50% CK poskytlo cestujúcim zmenu zájazdu, ale aj náhradu zájazdu. Samotnú náhradu zájazdu poskytlo 21,4% opýtaných a 4,8% poskytlo iba zmenu zájazdu. U 23,8% cestovných kancelárií nemali klienti vôbec záujem o tieto možnosti, čo predstavovalo 10 CK.

Graf č. 5 Poskytnutie zmeny alebo náhrady zájazdu počas pandémie covid-19

Zdroj: vlastné spracovanie

Ďalšia otázka tiež súvisela s podnikateľskou situáciou počas pandémie a teda pýtali sme sa CK, či využili finančnú pomoc od štátu počas tohto obdobia a ak áno, aká bola ich

spokojnosť s danou poskytnutou sumou. Z uvedeného grafu si môžeme všimnúť, že až 71,4% CK využilo túto finančnú pomoc, ale neboli poskytnutou sumou spokojní. Dôvodom nespokojnosti môže byť ten, že štát neposkytoval dostatočne vysokú sumu na pokrytie všetkých nákladov a na vyplatenie miezd zamestnancom danej cestovnej kancelárie. Graf nám tiež ukazuje, že spomenutú finančnú pomoc využilo 16,7% opýtaných, ktorí ale boli spokojní s poskytnutou sumou. 4,8% CK túto pomoc nevyužilo vôbec a 7,1% chceli využiť finančnú pomoc, ale nemohla im byť poskytnutá suma napríklad z dôvodu, že voči danej cestovnej kancelárii bolo v tom čase vedené exekučné konanie alebo bola v konkurze.

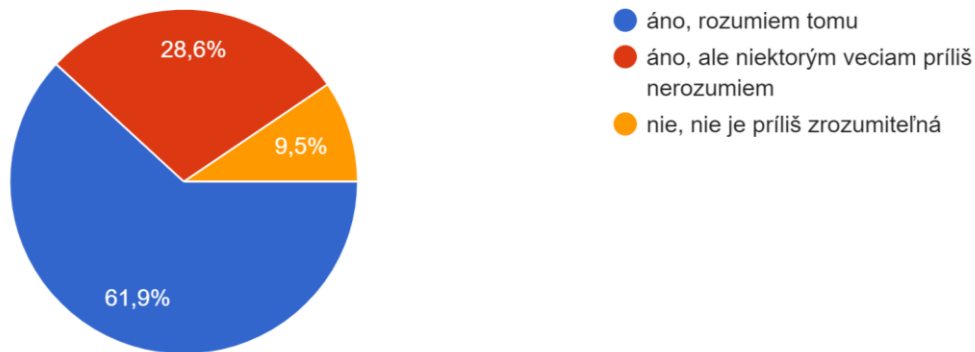
Graf č. 6: Využitie štátnej pomoci pre CK v čase pandémie

Zdroj: vlastné spracovanie

Keďže práca sa zaoberá hlavne legislatívou týkajúcou sa prevádzkovania CK, pýtali sme sa respondentov, či vnímajú danú právnu úpravu ako zrozumiteľnú a teda či nemajú problém pochopiť jednotlivé skutočnosti ohľadom prevádzkovania CK. Dozvedeli sme sa fakt, že 61,9% opýtaných, ktorých tvorí 26 cestovných kancelárií sú ohľadom právnej legislatívy optimistickí a rozumejú tomu. 28,6% CK odpovedalo, že síce rozumejú platnej legislatíve, ale nie úplne a niektoré skutočnosti im nie sú celkom zrozumiteľné. Nakoniec 9,5% uviedlo nespokojnosť s právnou legislatívou. Viac ako polovica CK síce uviedla, že legislatíve rozumejú, ale stále je tu pomerne dosť CK, ktoré nie sú stotožnené s niektorými časťami danej legislatívy.

Graf č.7: Zrozumiteľnosť platnej právnej úpravy

Zdroj: vlastné spracovanie

Nasledujúcou otázkou sme mali záujem zistiť, či dané CK využívajú pri podnikateľskej činnosti zákon o zájazdoch. Ako sme predpokladali, tak aj všetky opýtané CK využívajú tento zákon.

Graf č. 8: Využitie zákona č. 170/2018 o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu.

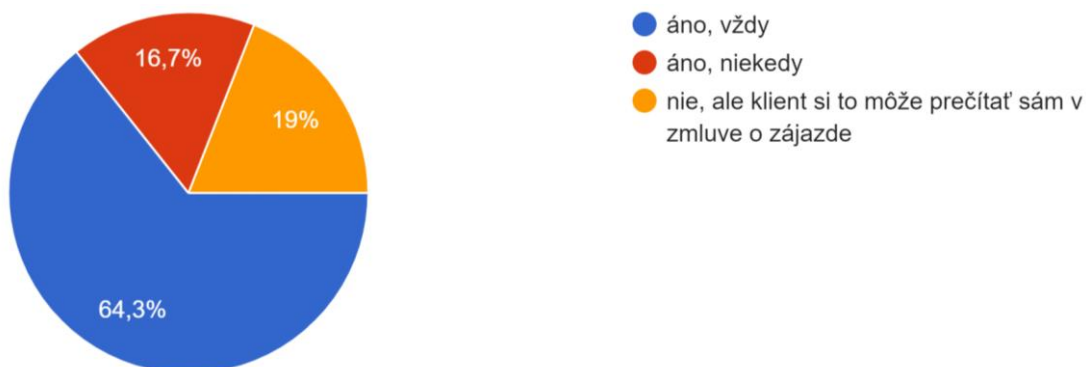

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 9 nám zobrazuje vedomosť o tom, či CK informujú svojich klientov o ich právach a povinnostiach. Viac ako polovica, čiže 64,3% odpovedalo, že vždy informujú klientov o ich právach a povinnostiach. 16,7% respondentov síce túto informáciu klientom poskytne, avšak nie vždy. 19% CK necháva na klientoch, aby si tieto práva a povinnosti prečítali sami v zmluve a neinformujú ich o tom vopred. Z uvedeného vyplýva, že síce väčšina informuje svojich klientov vždy, ale podľa odpovedí sme sa dozvedeli, že je tam

niekoľko cestovných kancelárií, ktoré o týchto skutočnostiach informujú klientov iba niekedy alebo vôbec.

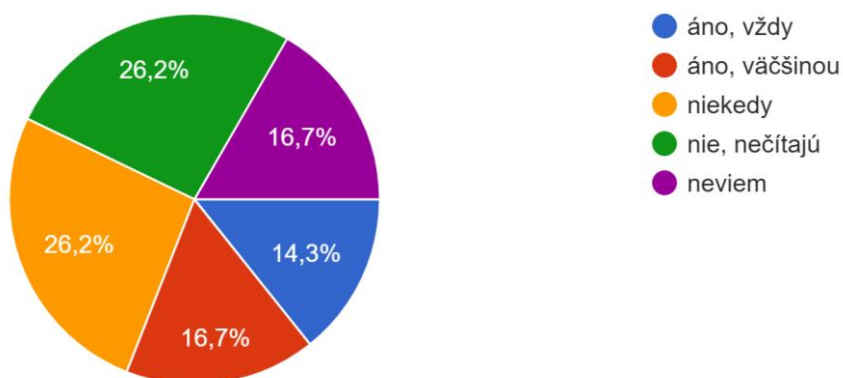
Graf č. 9: Informovanie klientov o ich právach a povinnostiach voči CK

Zdroj: vlastné spracovanie

Nasledujúca otázka smerovala tiež na klientov opýtaných cestovných kancelárií. Pýtali sme sa otázku, či si klienti čítajú podrobne zmluvu o zájazde. Cieľom tejto otázky bolo, zistiť, či majú klienti vedomosť o informáciách, ktoré sú obsiahnuté v zmluve o zájazde. Zaujímalo nás to hlavne z dôvodu súčasnej podnikateľskej situácie cestovných kancelárií, kedy väčšina musela ponúknuť zmeny alebo náhrady zájazdov s čím boli spojené ďalšie problémy. Týmto sme chceli zistiť, či klienti vedia, o tom, že daná CK je napríklad poistená pre prípad úpadku alebo na koho sa obrátiť v prípade problémov počas zájazdu a pod. Z odpovedí sme následne zistili, že 14,3% CK má vedomosť o tom, že klienti si vždy čítajú zmluvu o zájazde. 16,7% CK uviedlo, že ich klienti si väčšinou čítajú túto zmluvu. 26,2% CK odpovedalo, že ich klienti si čítajú zmluvu iba niekedy. 26,2% CK nám zodpovedalo, že ich klienti si predmetnú zmluvu nečítajú vôbec a 16,7% nemajú vedomosť o tom, či si ich klient číta túto zmluvu. Dôvodom, že toľko cestujúcich si nečíta zmluvy o zájazde môže byť aj v tom, že cestovnej kancelárii veria a informácie si zisťujú až keď nastanú určité problémy počas zájazdu alebo po ňom.

Graf č. 10: Čítajú si klienti CK zmluvu o zájazde?

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2 Diskusia

V záverečnej práci sme si uviedli 4 hypotézy, ktoré si porade zodpovieme. Z nadobudnutých odpovedí zistíme, či budú naše hypotézy pravdivé alebo nie.

H1: Predpokladáme, že pandémia covid-19 mala vplyv na prevádzkovanie viac ako 50% cestovných kancelárií.

Po vyhodnotení prieskumu môžeme tvrdiť, že prvá hypotéza je pravdivá. Až 83,3% konkrétne 35 cestovných kancelárií nám uviedlo, že mali počas pandémie veľmi nízky záujem o ich zájazdy.

H2: Predpokladáme, že viac ako 50% klientov CK boli ochotní prijať náhradu alebo zmenu zájazdu.

Taktiež túto hypotézu potvrdzujeme, keďže nám odpovedalo presne 50% CK, ktoré obe tieto možnosti poskytli.

H3: Predpokladáme, že viac ako 50% podnikateľov nebude spokojných s finančnou pomocou, ktorú poskytlo Ministerstvo financií Slovenskej republiky na pomoc CK v čase pandémie covid-19.

Prišli sme k zisteniu, že 71,4% cestovných kancelárií využilo finančnú pomoc, ale napriek tomu neboli s poskytnutou sumou spokojní. Predstavuje to presne 30 opýtaných CK, čo je podľa nás vysoké číslo. Týmto teda tretiu hypotézu potvrdzujeme. Domnievame sa, že to môže byť z dôvodu, že štát neposkytoval dostatočne vysokú sumu na pokrytie nákladov týchto CK.

H4: Predpokladáme, že viac ako 50% opýtaných podnikateľov považuje súčasnú právnu úpravu, ktorá sa týka prevádzkovania CK za zrozumiteľnú.

Zistili sme fakt, že 61,9% opýtaných považuje túto právnu úpravu za úplne zrozumiteľnú. Týmto sa stáva naša uvedená hypotéza pravdivá.

Po zodpovedaní našich hypotéz sme prišli k zisteniu, že všetky hypotézy môžeme potvrdiť.

4.3 Návrhy a odporúčania

Na záver nášho prieskumu sme sa rozhodli navrhnúť určité odporúčania, ktoré sa budú týkať najmä zlepšenia prevádzkovania cestovných kancelárií v súčasnosti, ako aj návrhov k zákonu o zájazdoch pre zjednodušenie podnikania v oblasti CK. Rozhodli sme sa navrhnúť tieto odporúčania:

Návrhy pre podnikanie cestovných kancelárií v súčasnosti:

- Zo zistenia, že až 83,3% CK zaznamenalo znížený záujem o ich zájazdy v čase pandémie covid-19 sme sa rozhodli navrhnúť, aby dané cestovné kancelárie sledovali trendy a snažili sa ponúkať niečo nové, zájazdy, o ktoré majú klienti najväčší záujem, pretože situácia s pandemiou sa pomaly zlepšuje a cestovné kancelárie budú mať oveľa viac klientov a možností vylepšovať svoju ponuku. Mohli by tvoriť atraktívnejšie zájazdy pre cestujúcich, vyberať destinácie, ktoré sú menej známe a také, ktoré neponúka niekoľko stoviek ďalších CK. Hlavne by sa mali zamerať na určitú cieľovú skupinu cestujúcich a vytvárať pre nich zaujímavé zájazdy, robiť si priebežne prieskum o aké zájazdy by mali záujem.
- Ďalším návrhom na základe zistenia, že iba 14,3% klientov CK si vždy čítajú zmluvu o zájazde bude, že odporúčame týmto cestovným kanceláriám, aby sa možno snažili vysvetliť jednotlivé najdôležitejšie časti zmluvy, aby cestujúci lepšie vedeli, ako konať v prípade, že nastanú problémy počas zájazdu. Platí to aj v prípade situácie spojenej s pandemiou COVID-19, kedy by cestovné kancelárie mali
- Ďalej navrhujeme, aby cestovné kancelárie oboznámili vopred cestujúcich o spôsobe vrátenia sumy za neuskutočnený zájazd alebo o spôsobe konania náhrady zájazdu alebo zmeny zájazdu v prípade, že nastane mimoriadna situácia. Všetky CK by mali poskytnúť informácie ohľadom vrátenia sumy za neuskutočnený

zázjazd. Tieto informácie by mali mať na svojich webových stránkach, kde si to cestujúci vie prečítať. Týmto by sa predišlo prípadným problémom a nespokojnosťou zo strany cestujúcich.

- Nasledujúca požiadavka súvisí s tým, aby cestovné kancelárie boli zodpovedné za porušovanie záväzkov, ktoré plynú z uzavretia zmluvy o zázjazde, pritom nezáleží, či tieto záväzky má plniť CK alebo napríklad dopravcovia, letecké spoločnosti alebo ubytovacie služby. Ak je v zmluve uvedené, že súčasťou služieb je ubytovanie, doprava atď, cestujúci má právo reklamovať napríklad ubytovanie, ak nie je spokojný. Cestovná kancelária nemá právo sa zriecť zodpovednosti, preto zákazník môže reklamovať aj služby, ktoré sú poskytované pomocou tretích strán. Preto odporúčame cestovným kanceláriám, aby niesli zodpovednosť aj za služby, ktoré poskytujú pomocou tretích strán a vyhovelí zákazníkom v reklamáciách, čo tiež pomáha v tom, ako cestujúci vnímajú danú cestovnú kanceláriu.

Návrhy zmien k zákonu o zázjazdoch:

- Navrhujeme, aby cestovné kancelárie platili zníženú sadzbu za ochranu pre prípad úpadku. V § 9 je momentálne táto suma stanovená na najmenej 30% ročných plánovaných tržieb z predaja zázjazdov a spojených služieb. Ďalej zákon o zázjazdoch uvádza, že ak cestovná kancelária predpokladá, že bude mať nižšie tržby ako v predošlom roku, tak sa spomínaných 30% určuje podľa tržieb z minulého roku. Na základe týchto skutočností navrhujeme zníženú percentuálnu sadzbu a to v takom zmysle, aby sa neposudzoval predošlý rok v prípade, že cestovná kancelária v aktuálnom roku predpokladá nižšie tržby. Je to z dôvodu, že cestovné kancelárie sa nachádzajú v zložitej situácii, ktorá sa stále mení a tak ani nevedia predpokladať ročné tržby. Tiež platí, že v predchádzajúcom roku mohla mať cestovná kancelária vyššie tržby, ale v dôsledku pandémie COVID-19 a neustále meniacich sa pravidiel nedokáže zaplatiť sumu najmenej 30% z ročných tržieb.
- V § 13 je uvedené, že ak má u cestovnej kancelárii prísť k úpadku, je povinná to ohlásiť spolu s pravdivým vysvetlením subjektu, ktorý poskytuje ochranu pre prípad úpadku. Odporúčame zmenu informovania cestovných kancelárií o ich skutočnom dôvode úpadku a to tak, že CK nebudú povinné uvádzať vysvetlenie, prečo u nich prišlo k úpadku. Poskytovateľovi pre prípad úpadku dajú informáciu,

že prišlo k úpadku, ale bez udania konkrétneho dôvodu s tým, že priložia dokumenty, ktoré od nich poskytovateľ bude žiadať.

ZÁVER

Hlavným cieľom predmetnej záverečnej práce bol opis a analýza platnej právnej legislatívy regulujúcej prevádzkovanie cestovnej kancelárie. Venovali sme sa hlavne problematike živnostenského podnikania na území Slovenskej republiky a tiež povinnostiam cestovných kancelárií, ktoré sú uvedené v zákone o zájazdoch. Zaujímala nás aj súčasná podnikateľská situácia cestovných kancelárií spojená s pandémiou covid-19. Na základe vyhodnotenia odpovedí z nášho dotazníkového prieskumu sme sa rozhodli navrhnúť určité odporúčania, ktoré sa týkali súčasnej podnikateľskej situácie a návrhov k zákonu o zájazdoch.

K splneniu hlavného cieľa sme v teoretickej časti vymedzili základné pojmy týkajúce sa podnikania formou živnosti. Identifikovali sme podmienky prevádzkovania živnosti, konkrétne aj na viazanú živnosť. Ďalej sme uviedli povinnosti cestovných kancelárií a zamerali sme sa na pojmy náhrada zájazdu a zmena zájazdu, ktorú podnikatelia využívali v čase pandémie covid-19. Porovnali sme si aj predošlý zákon, so súčasným zákonom o zájazdoch a vyhodnotili sme rozdiely.

V praktickej časti sme na základe výsledkov z prieskumu zhotovili návrhy a odporúčania, ktoré nadväzovali na našu riešenú problematiku. Navrhli sme preto, aby cestovné kancelárie venovali viac času na vysvetlenie dôležitých častí zmluvy o zájazde, aby cestujúci vedel na koho sa môže obrátiť, keď sa naskytnú problémy počas trvania zájazdu. Ďalej navrhujeme aj zmeny zákona o zájazdoch. Odporučili sme zníženie percentuálnu sadzbu, ktorú budú cestovné kancelárie povinné zaplatiť poskytovateľovi pre prípad úpadku a tiež odstrániť povinnosť informovania o dôvode vzniku úpadku cestovnej kancelárie.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knihy/monografie

GÚČIK, Marián. Cestovný ruch úvod do štúdia. Banská Bystrica: Dali-BB, 2010. 307s. ISBN 978-80-8909-808.

HORVAT, Matej. a kol. Živnostenský zákon. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 439s. ISBN 978-80-571-0129-1.

KUČEROVÁ, Jana – ŠMARDOVÁ, Ľudmila. Podnikanie v cestovnom ruchu. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2016. 207s. ISBN 978-80-8168-396-1.

MAGUROVÁ, Hana a kol. Základy práva v cestovnom ruchu pre ekonómov. Bratislava, 2016. 184s. ISBN 978-80-8168-491-3.

MOSNÝ, Peter – LACLAVÍKOVÁ Miriam – SISKOVIC, Štefan. Metodológia vedeckej práce (pre potreby právnického štúdia). Trnava: TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, 2015. 185s. ISBN 978-80-8082-853-0.

NOVACKÁ, Ľudmila a kol. Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca. Bratislava: EKONÓM. 2010. 471s. ISBN 978-80-225-2982-2.

ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovnom ruchu 1. časť. Banská Bystrica: Slovak-Swiss Tourism, 2011. 138s. ISBN 978-80-89090-93-8.

PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmir – DURAČINSKÁ, Jana a kol. Hospodárske právo I. diel. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2019. 351s. ISBN 978-80-571-0088-1.

RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 213s. ISBN 978-80-247-4039-3.

SABO, Mikuláš. a kol. Obchodné a hospodárske právo pre ekonómov. Bratislava: Sprint dva, 2011. 395s. ISBN 978-80-89393-48-0.

SALACHOVÁ, Bohumila. Právo v podnikaní. 2. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2012. 124s. ISBN 978-80-7418-148-1.

ŠKRINÁR, Alexander – NEVOLNÁ, Zuzana a kol. Obchodné právo. Plzeň: Aleš Čenek s.r.o., 2009. 335s. ISBN 978-80-7380-176-2.

VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2017. 311s. ISBN 978-80-8168-727-3.

Vedecký časopis:

OPETOVÁ, Barbora – ČUKANOVÁ, Miroslava. Dynamický produkt ako súčasť ponuky cestovných kancelárii pod vplyvom pandémie. In: *Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave* [online]. Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, ISSN 1337-9313, 2021, roč. 13, č. 1, s. 42.

Internetové zdroje:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2021. *Výzva na predkladanie žiadostí pre zabezpečenie likvidity cestovných kancelárii*. [online]. [cit. 13.03.22]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/files/archiv/39/Vyzvanapredkladanieziadostioposkytnutiefinancnejpomociprecestovnekancelarie.pdf>>

Slovak Business Agency (SBA). 2019. *Prehľad zmien v legislatívnom prostredí s dopadom na malé a stredné podniky. Informačný materiál pre podnikateľov*. [online]. [cit. 16.03.22]. Dostupné na: <http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2019/09/Prehľad-zmien-v-legislative_1Q-2019.pdf>

Slovak Business Agency (SBA). 2020. *Podnikanie cestovných kancelárii po koronakríze. Čo musíte vedieť pri zakladaní cestovnej kancelárie*. [online]. [cit. 06.02.22]. Dostupné na: <http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2020/10/3_IM_Podnikanie_cestovnC3%BDch_kancelC3%A1riC3%AD-po-koronakrC3%ADze-A5-2.pdf>

Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2021. *Slovenské cestovné kancelárie majú za sebou najzložitejší rok svojej existencie*. [online]. [cit. 12.01.22]. Dostupné na: <file:///C:/Users/42190/Downloads/Slovenske_cestovne_kancelarie_maju_za_sebou_najzlozitejsi_rok_svojej_existencie.pdf>

Zákon:

Zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha A   Dotazník: „ Právna úprava viazanej živnosti prevádzkovanie cestovnej kancelárie“

Príloha A

V akých krajoch má Vaša cestovná kancelária pobočky? *

- Bratislavský
- Trnavský
- Nitriansky
- Trenčiansky
- Banskobystrický
- Košický
- Prešovský
- Žilinský

Akú právnu formu má Vaša cestovná kancelária? *

- s. r. o.
- a.s.
- SZČO
- Iné: _____

Medzi aký podnik podľa veľkosti sa zarad'uje Vaša CK? *

- mikro podnik (1-9 zamestnancov)
- malý podnik (10-49 zamestnancov)
- stredný podnik (50-249 zamestnancov)
- veľký podnik (250 a viac zamestnancov)

Zaznamenali ste počas pandémie covid-19 znížený záujem o Vaše zájazdy? *

- áno, vo veľkej miere
- áno, mierne
- iba minimálne
- nie
- Iné: _____

Akými krokmi ste sa snažili riešiť podnikateľskú situáciu počas pandémie? *

Vaša odpoveď

Poskytli ste klientom náhradu zájazdu alebo zmenu zájazdu počas pandémie? *

- áno, poskytol/la som náhradu zájazdu
- áno, poskytol/la som zmenu zájazdu
- poskytol/la som obe možnosti
- nie, klienti nemali záujem o tieto možnosti

Využili ste finančnú pomoc od štátu pre cestovné kancelárie v čase pandémie?
Ak áno, bola táto suma pre Vás dostačujúca? *

- áno, využil/a som a suma bola dostačujúca
- áno, využil/a som, ale suma nebola dostačujúca
- nie, nevyužil/a som
- chcel/a som využiť, ale nebol/a som oprávnený/á využiť túto pomoc

Myslíte si, že legislatíva týkajúca sa prevádzkovania cestovnej kancelárie je zrozumiteľná? *

- áno, rozumiem tomu
- áno, ale niektorým veciam príliš nerozumiem
- nie, nie je príliš zrozumiteľná

Využívate zákon č. 170/2018 o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu? *

- áno, využívam
- nie, nevyužívam

Oboznámite klientov o ich právach a povinnostiach voči cestovnej kancelárii? *

- áno, vždy
- áno, niekedy
- nie, ale klient si to môže prečítať sám v zmluve o zájazde

Čítajú si vaši klienti podrobne zmluvu o zájazde a zmluvné podmienky? *

- áno, vždy
- áno, väčšinou
- niekedy
- nie, nečítajú
- neviem